

התענית].

אמר ליה רבי אמי: הרי "קודם הצות" ו"אחר הצות" שנינו! דהיינו, שאם ירדו גשמים קודם הצות — לא ישלימו תעניתם, ורק אם ירדו לאחר הצות — ישלימו. והרי ירדו גשמים לאחר הנץ החמה, קודם הצות היום, ואם כן, אין צריך להשלים את התענית!

עוד מספרת הגמרא:

שמואל הקטן (1513) **גזר תעניתא** משום שלא ירדו גשמים, וירדו להם גשמים קודם הנץ החמה.

שהתענה מתשע שעות ולמעלה. שנאמר כאשר בא אליו אליהו הנביא לאחר שהרג את נבות היזרעאלי, ואמר לו "הרצחת וגם ירשת וגו' במקום אשר לקקו הכלבים את דם נבות ילקו הכלבים את דמך גם אתה": "ויהי כשמע אחאב את הדברים האלה, ויקרע בגדיו, וישם שק על בשרו, ויצום וגו'", ונאמר לאחר מכן שאמר הקדוש ברוך הוא לאלהיו: **"הראית כי נכנע אחאב וגו'"** (1512).

רבי יהודה נשיאה גזר תעניתא [רבי יהודה הנשיא גזר תענית מחמת שלא ירדו גשמים], וירדו להם גשמים לאחר הנץ החמה.

סבר רבי יהודה לאשלומינהו [להשלים את

— ליכא. ועיין ברש"י.

1513. הגמרא במסכת סוטה [מח ב] אומרת, שכאשר מת שמואל, הספידוהו כך: הי חסיד הי עניו. וכן מצינו בכמה מקומות בש"ס שמסופר מענוותנותו של שמואל [עיי' סנהדרין יא א]. ובירושלמי במסכת סוטה [פרק ט'] מצינו: ולמה נקרא שמו קטן — לפי שהיה מקטין עצמו. ויש אומרים, לפי שמעט היה קטן משמואל הרמתי [שהיה קטן רק במעט משמואל הנביא, שביתו היה ברמה].

עוד מצאנו בגמרא במסכת חולין [ס ב], שהקשה רבי שמעון בן פזי: מצד אחד כתוב: "ויעש אלהים את שני המאורות הגדולים", ומצד שני כתוב: "את המאור הגדול ואת המאור הקטן!" אלא, אמר הירח לפני הקדוש ברוך הוא: רבוננו של עולם! וכי אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד? אמר לה הקדוש ברוך הוא: לכי ומעטי את עצמך! אמרה לפניו: רבוננו של עולם! וכי בגלל שאמרתי לפניך דבר הגון, אמעית את עצמי וכו'. אמר לה הקדוש ברוך הוא: יקראו הצדיקים בשמך: "יעקב הקטן",

יט]: לנבות היזרעאלי היה כרם נאה. המלך אחאב חמד את הכרם, ורצה לקנות אותו. אבל נבות סירב, ולא רצה למכור את נחלת אבותיו. המלך נעצב אל ליבו מאוד על ענין זה. איזבל אשתו, שראתה כך, שכרה עדי שקר שיעידו על נבות שקילל אלקים ומלך, ואכן עדותם התקבלה — וסקלוהו. כאשר שמע אחאב שנבות מת, ירד לרשת את כרמו. ואז בא אליהו לקראתו ואמר לו: "הרצחת וגם ירשת כה אמר ה', במקום אשר לקקו הכלבים את דם נבות, ילקו הכלבים את דמך גם אתה". כאשר שמע אחאב את הדברים, קרע בגדיו, שם שק על בשרו, צם וכו'.

1512. כתב רבינו חננאל, שקבלה ביד חכמים, שביום שנהרג נבות, בו ביום הגיעה השמועה לאיזבל, ובו ביום ירד אחב אל כרמו של נבות, ובו ביום אמר לו אליהו: הרצחת וגם ירשת. ומיד נכנע אחאב. ומקובל ביד חכמים, שאותה שעה — שעה תשיעית היתה, וצם שלש שעות אחרונות של היום. ונחשב צום, כפי שנאמר "הראית כי נכנע אחאב". וסיים: אבל ראייה ברורה שהתענה אחאב מתשע שעות ולמעלה